

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 19256/13
Marina VULETIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući dana 23. lipnja 2015. godine u Vijeću u sastavu:

Isabelle Berro, *predsjednica*,
Elisabeth Steiner,
Khanlar Hajiyeu,
Mirjana Lazarova Trajkovska,
Julia Laffranque,
Ksenija Turković,
Dmitry Dedov, *suci*,

i Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen dana 11. veljače 2013. godine,

uzimajući u obzir očitovanje koje je podnijela tužena država i odgovor na očitovanje koje je podnijela podnositeljica zahtjeva,

nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositeljica zahtjeva, gđa Marina Vuletić, hrvatska je državljanica rođena 1976. godine koja živi u Zagrebu. Pred Sudom ju je zastupala gđa I. Bojić, odvjetnica iz Zagreba.

2. Hrvatsku Vladu ("Vlada") zastupala je njena zastupnica, gđa Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

3. Činjenice predmeta, kako su ih iznijele stranke, mogu se sažeti kako slijedi.

4. U prosincu 1997. godine, nakon verbalne prepirke u baru, A.B. je napao podnositeljicu i nanio joj višestruki prijelom desne ruke.

5. Vještak je ozljedu okarakterizirao kao tešku tjelesnu ozljedu te je podnositeljica potražila psihološku pomoć u vezi napada.

6. Dana 29. travnja 1998. godine Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu je optužilo A.B.-a pred Općinskim kaznenim sudom u Zagrebu zbog kaznenog djela teške tjelesne ozljede.

7. Dana 26. siječnja 1999. podnositeljica je Općinskom kaznenom sudu u Zagrebu postavila imovinskopravni zahtjev.

8. U razdoblju između 22. listopada 1998. godine i 21. veljače 2002. godine održano je više ročišta za glavnu raspravu na kojima je raspravni sud saslušao podnositeljicu, A.B. i više svjedoka te pribavio medicinsku dokumentaciju. Tijekom postupka podnositeljica je imala svojstvo oštećenika te ju je zastupao odvjetnik.

9. Dana 18. ožujka 2003. godine Općinski kazneni sud u Zagrebu je donio presudu koju je povodom žalbe ukinuo Županijski sud u Zagrebu dana 8. srpnja 2003. godine i naložio ponovno suđenje.

10. U ponovljenom postupku, Općinski kazneni sud u Zagrebu je dana 3. veljače 2004. godine obustavio postupak protiv A.B. zbog nastupanja apsolutne zastare kaznenog progona. Ovo rješenje nije dostavljeno podnositeljici. Postalo je pravomoćno 7. ožujka 2014. godine.

11. U studenom 2010. godine spis predmeta je uništen u skladu s odredbama Sudskog poslovnika (vidi stavak 16. dolje). Samo je rješenje o obustavi postupka sačuvano u arhivu Općinskog kaznenog suda u Zagrebu.

12. Dana 21. studenog 2012. godine podnositeljica se na Općinskom kaznenom sudu raspitivala o statusu svojeg predmeta te joj je tada uručeno rješenje od 3. ožujka 2004. godine kojim je postupak obustavljen.

B. Mjerodavno domaće pravo

1. Ustav

13. Mjerodavne odredbe Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine br. 56/1990, 135/1997, 8/1998, 113/2000, 124/2000, 28/2001, 41/2001, 55/2001, 76/2010 i 85/2010 glase kako slijedi:

Članak 23.

“Nitko ne smije biti podvrgnut bilo kakvu obliku zlostavljanja...”

2. Kazneni zakon

14. Mjerodavne odredbe Kaznenog zakona (Narodne novine br. 110/1997, 27/1998, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003 i 190/2003) propisuju:

Članak 19.

„(1) Kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske, ... ne može se pokrenuti kad protekne određeno vrijeme od počinjenja kaznenog djela, i to:

...
- tri godine za kazneno djelo s propisanom kaznom težom od jedne godine zatvora...”

Članak 20.

„(1) Zastara pokretanja kaznenog postupka počinje teći od dana kad je kazneno djelo počinjeno.

...

(3) Zastara se prekida svakom postupovnom radnjom koja se poduzima radi pokretanja kaznenog postupka prema počinitelju zbog počinjenog kaznenog djela.

...

(5) Nakon svakog prekida zastara počinje ponovno teći.

(6) Zastara pokretanja kaznenog postupka nastupa u svakom slučaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko je prema zakonu određena zastara pokretanja kaznenog postupka.“

Članak 99.

„(1) Tko drugoga teško tjelesno ozlijedi ili mu teško naruši zdravlje, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.“

3. Zakon o kaznenom postupku

15. Mjerodavne odredbe zakona o kaznenom postupku (Narodne novine br. 110/1997, 27/1998, 58/1999, 112/1999, 58/2002, 143/2002, 62/2003 i 115/2006) su propisivale:

Članak 291.

„(1) Predsjednik vijeća obustavit će rješenjem kazneni postupak i dostaviti rješenje strankama i oštećeniku, ...:

2) ako je nesporno utvrđeno postojanje smetnji za nastavak postupka iz članka 353. t. ... 6. ovoga Zakona. ...”

Članak 353.

“Presudu kojom se optužba odbija sud će izreći:

6) ako ... se kazneni progon ne može poduzeti zbog zastare...”

4. Sudski poslovník

16. Mjerodavne odredbe Sudskog poslovníka (Narodne novine br. 158/2009, 03/2011, 34/2011, 100/2011, 123/2011, 138/2011, 38/2012, 111/2012, 39/2013 i 48/2013) propisuju:

Članak 278.

„...“

Nakon isteka propisanih rokova, ... spisi se izdvajaju iz općeg arhiva i izručuju arhivu, ... ili se uništavaju.

Članak 280.

„Rokovi čuvanja pojedinih spisa u općem arhivu jesu:

...5 godina nakon pravomoćno dovršenog [kaznenog] postupka...”

PRIGOVOR

17. Podnositeljica je prigovarala, temeljem članka 3. i 8. Konvencije, nedostatku djelotvornog postupovnog odgovora domaćih vlasti na čin nasilja privatnog pojedinca protiv nje.

PRAVO

18. Prigovarajući nedostatku djelotvornog postupovnog odgovora domaćih vlasti na čin nasilja privatnog pojedinca protiv nje, podnositeljica se pozvala na članke 3. i 8. Konvencije koji u mjerodavnom dijelu glase kako slijedi:

Članak 3.

„Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni...”

Članak 8.

„1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog života...“

A. Tvrdnje stranaka

19. Vlada je tvrdila da je podnositeljica podnijela svoj zahtjev Sudu izvan šestomjesečnog roka. Vlada je istaknula da se podnositeljica nije raspitivala o stanju svojeg predmeta do studenog 2012. godine dok je dostupna medicinska dokumentacija njezinog psihološkog liječenja pokazivala da je još u 2002. godini bila nezadovoljna djelotvornošću odgovora vlasti na čin nasilje protiv nje. Nadalje, Vlada je naglasila da je podnositeljicu zastupao odvjetnik koji je morao znati da bi u postupku mogla nastupiti zastara, ali ona svejedno nije poduzela nikakve mjere da prati tijek postupka i zaštiti svoja prava dulje od deset godina. Vlada je također navela da je podnositeljica propustila podnijeti bilo kakvo mjerodavno objašnjenje za takav nedostatak revnosti s njezine strane. U svakom slučaju, Vlada je smatrala da su neosnovani podnositeljičini prigovori o nedostatku djelotvornog postupovnog odgovora domaćih vlasti na čin nasilja privatnog pojedinca protiv nje.

20. Podnositeljica je ustrajala u svojim prigovorima tvrdeći da je tek u prosincu 2012. godine saznala da je kazneni postupak protiv A.B. završen 2004. godine. Ona je tada podnijela zahtjev Sudu poštujući šestomjesečni rok. Podnositeljica je također istaknula da su domaće vlasti bile dužne obavijestiti je o obustavi postupka. Stoga je smatrala da nije bilo razloga da se raspituje o stanju predmeta. Prema podnositeljičinom stajalištu, ona ne može snositi negativne posljedice zbog propusta vlasti da izvrše svoje obaveze. Također je smatrala da je njezina situacija kontinuirana i da je povreda njezinih prava trajala dok konačno nije saznala da je postupak obustavljen. Stoga je podnositeljica smatrala da je postupila u skladu sa šestomjesečnim rokom za podnošenje zahtjeva Sudu.

B. Ocjena Suda

21. Glede Vladinog prigovora o poštivanju šestomjesečnog roka propisanog člankom 35. stavkom 1. Konvencije, Sud ponavlja da šestomjesečni rok ima više ciljeva. Njegova primarna svrha je čuvati pravnu sigurnost osiguravanjem da predmeti u kojima se otvaraju pitanja temeljem Konvencije budu ispitani u razumnom roku te zaštititi vlasti i druge osobe kojih se to tiče od dugotrajne neizvjesnosti (vidi *Sabri Güneş protiv Turske* [VV], br. 27396/06, § 39, 29. lipnja 2012.; i *El Masri protiv "bivše jugoslavenske Republike Makedonije"* [VV], br. 39630/09, § 135, ECHR 2012)

22. Šestomjesečni rok uobičajeno teče od pravomoćne odluke u postupku iscrpljenja domaćih pravnih sredstava. Međutim, kada je već od samoga

početka jasno da ne postoji djelotvorno pravno sredstvo, taj rok teče od datuma čina ili mjera koji su predmet prigovora. Članak 35. stavak 1. ne može se tumačiti na način da zahtijeva od podnositelja zahtjeva da podnese Sudu prigovor prije nego što se njegov položaj u vezi s predmetnim pitanjem ne riješi na domaćoj razini. Kada, prema tome, podnositelj zahtjeva iskoristi naizgled postojeće pravno sredstvo i tek kasnije postane svjestan okolnosti koje to pravno sredstvo čine nedjelotvornim, Sud smatra da je sukladno svrsi članka 35. stavka 1. da šestomjesečni rok teče od datuma kada je podnositelj zahtjeva postao svjestan ili je trebao postati svjestan tih okolnosti (vidi *Keenan protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (odl.), br. 27229/95, 22. svibnja 1998.; *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (odl.), br. 46477/99, 7. lipnja 2001.; *Remetin protiv Hrvatske* (br. 2), br. 7446/12, § 77, 24. srpnja 2014.; i *Mocanu i drugi protiv Rumunjske* [VV], br. 10865/09, 45886/07 i 32431/08, §§ 259-260, ECHR 2014 (izvaci)).

23. Sud je već utvrđivao da u predmetima koji se odnose na istragu zlostavljanja obveza revnosti koja je nametnuta podnositeljima sadrži dva različita, ali usko povezana aspekta: s jedne strane, podnositelji moraju što prije kontaktirati domaće vlasti u vezi napretka u istrazi – što podrazumijeva obvezu da im se revno javljaju, s obzirom da bilo kakvo kašnjenje riskira ugrožavanje djelotvornosti istrage i, s druge strane, moraju svoj zahtjev podnijeti Sudu čim su postali svjesni ili su morali postati svjesni da istraga nije učinkovita (vidi *Mocanu i drugi protiv Rumunjske*, citiran gore, § 264).

24. Prvi aspekt obveze revnosti – to jest, obveze da se žurno kontaktiraju domaće vlasti – mora biti ocijenjen u svjetlu svih okolnosti predmeta. U vezi navedenoga, Sud je utvrđivao da kašnjenje podnositelja u podnošenju prijave nije odlučno kad su vlasti znale ili morale znati da je pojedinac mogao biti podvrgnut zlostavljanju – osobito u predmetima napada koji su se dogodili u prisutnosti policijskih službenika – jer se obveza vlasti da provedu istragu javlja i u nedostatku izričite prijave (vidi *Velev protiv Bugarske*, br. 43531/08, §§ 59-60, 16. travnja 2013.) . Unatoč tome, to ne oslobađa podnositelja njegove pojedinačne obveze da poduzme osnovne korake i traži informacije od nadležnih tijela o napretku istrage ili nepostojanju istoga (vidi, primjerice, *Gasyak i drugi protiv Turske*, br. 27872/03, § 58, 13. listopada 2009.; *Manukyan protiv Gruzije* (odl.), br. 53073/07, § 30, 9. listopada 2012.; i *Vartic protiv Rumunjske* (odl.), br. 27631/12, § 51, 6. svibnja 2014.).

25. U odnosu na drugi aspekt navedene obveze revnosti – to jest, obvezu podnositelja da podnese zahtjev Sudu čim postane svjestan, ili čim je morao postati svjestan da istraga nije učinkovita – Sud je naveo da pitanje utvrđivanja točnog trenutka nužno ovisi o svim okolnostima predmeta i da ga je teško precizno odrediti (vidi *Nasirkhayeva protiv Rusije* (odl.), br. 1721/07, 31. svibnja 2011.). Posebice, Sud je smatrao neophodnim da osobe koje žele pred Sudom prigovoriti neučinkovitosti istrage ne odgađaju

nepotrebno podnošenje svog zahtjeva. Međutim, sve dok postoji određena razina svrhovitog kontakta s vlastima u pogledu prigovora i zahtjeva za informacijama, ili pak dok ima određenih naznaka ili stvarne mogućnosti napretka u istražnim radnjama, pitanje nepotrebnog odgađanja od strane podnositelja zahtjeva u pravilu se neće otvoriti (vidi prethodno citirani predmet *Mocanu i ostali*, § 269.).

26. U ovom predmetu Sud primjećuje da je kazneni postupak na domaćoj razini glede napada na podnositeljicu od strane privatne osobe završen 7. ožujka 2004., kada je rješenje Općinskog kaznenog suda o obustavi postupka protiv njezinog napadača, zbog nastupa zastare, postalo pravomoćno (vidi gore stavak 10.). Podnositeljica se raspitala na Općinskom kaznenom sudu u Zagrebu o statusu postupka tek 21. studenog 2012.; to jest, više od osam godina i osam mjeseci kasnije (vidi stavak 12. gore). Zatim je podnijela zahtjev Sudu 11. veljače 2013., što je gotovo devet godina nakon obustave postupka na domaćoj razini.

27. Sud ima u vidu da, načelno, kada podnositelj ima pravo da mu bude dostavljen primjerak pravomoćne domaće odluke, šestomjesečno razdoblje počinje teći od datuma dostave primjerka odluke (vidi *Worm protiv Austrije*, 29. kolovoza 1997, § 33, *Izješća o presudama i odlukama 1997-V*). S tim u vezi Sud primjećuje da je Općinski kazneni sud u Zagrebu bio dužan na temelju mjerodavnog domaće prava dostaviti rješenje o obustavi postupka podnositeljici (vidi stavak 14. gore), te da to nije učinio dok se podnositeljica nije raspitala o statusu svojeg predmeta 21. studenog 2012. (vidi stavak 12. gore).

28. Međutim, Sud primjećuje da podnositeljica nije pružila nikakvo razumno objašnjenje za svoju neaktivnost u praćenju napretka postupka na domaćoj razini (usporedi *Bayram i Yildirim protiv Turske* (odl.), br. 38587/97, ECHR 2002-III), iako se, općenito, od podnositelja zahtijeva da poduzmu osnovne korake i traže informacije od nadležnih tijela o napretku postupka ili nepostojanju istoga (vidi *Manukyan*, prethodno citiran, §; i *Vartic*, prethodno citiran, § 51).

29. Nadalje, Sud ne može zanemariti činjenicu da je podnositeljicu tijekom domaće postupka zastupao odvjetnik i da je morala biti svjesna da prema mjerodavnom domaćem pravu nastupa zastara kaznenog progona šest godina nakon napada na nju iz prosinca 1997. (vidi stavak 13. gore, članci 19. stavak 1. i 20. stavak 6. Kaznenog zakona). Stoga slijedi da je podnositeljica barem u prosincu 2003. godine morala biti svjesna da je kazneni postupak protiv njenog napadača na neki način okončan, ali nije kontaktirala vlasti glede statusa svojeg predmeta u daljnjem razdoblju od gotovo devet godina.

30. Stoga je podnositeljica, svojim propustom da prati napredak svojeg predmeta te podnoseći zahtjev Sudu 11. veljače 2013., spriječila Sud da

utvrdi sve relevantne okolnosti predmeta jer je domaći spis predmeta odavno bio uništen (vidi stavak 11. gore). Na taj je način osujetila svrhu šestomjesečnog roka koja je, *inter alia*, olakšati utvrđivanje činjenica predmeta, s obzirom da protekom vremena bilo kakvo pravedno razmatranje pitanja koja se postavljaju u predmetu postaje otežano (vidi *Sabri Güneş*, prethodno citiran, § 39.).

31. U svjetlu navedenog, imajući u vidu osobite okolnosti podnositeljičinog predmeta, Sud zaključuje da je podnositeljica propustila pokazati potrebnu revnost u poštivanju šestomjesečnog roka propisanog člankom 35. stavkom 1. Konvencije.

32. Slijedi da su podnositeljičini prigovori podneseni izvan roka te da moraju biti odbačeni sukladno članku 35. stavcima 1. i 4. Konvencije.

Iz tih razloga, Sud jednoglasno,

Proglašava zahtjev nedopuštenim.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 16. srpnja 2015. g.

Søren Nielsen
tajnik Odjela

Isabelle Berro
Predsjednica